

ماده ۵۵

از آنجا که عمده فعالیتهای عمرانی شهرداریها تأثیر مستقیمی در پیشگیری از وقوع بزه و بویژه اعتیاد دارد، لذا به منظور جهت‌دهی این اقدامات برای پیشبرد امر پیشگیری از اعتیاد، شهرداران سراسر کشور به عنوان اعضای شوراهای هماهنگی استانها و شهرستانها در جلسات مذکور شرکت خواهند نمود.

ماده یازده

ستاد کل نیروهای مسلح و کلیه وزارتخانه‌ها، ارگانها، نهادها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی موظفند با هماهنگی ستاد مبارزه با مواد مخدر ضمن تخصیص بخشی از فعالیتهای تبلیغی و فرهنگی خود با برگزاری جلسات آموزشی درون سازمانی، پرسنل ذریبط و خانواده آنها را از لحاظ اقدامات کاهش تقاضا تحت پوشش قرار داده و تسهیلات لازم را نیز جهت ترک اعتیاد پرسنل معناد فراهم نمایند.

ماده دوازده

سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی با هماهنگی و همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان تربیت بدنی موظف است با انجام فعالیتهای فرهنگی، تبلیغی، آموزشی و ورزشی و ارائه خدمات مشاوره‌ای، درمانی و مددکاری در زندانها و سایر مراکز مربوط نسبت به بهبود وضعیت جسمی و روحی معتادان زندانی اقدامات لازم را به عمل آورد.

ماده سیزده

وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی، کشاورزی، جهاد سازندگی و نیرو مکتفند با همکاری سازمان زندانها نسبت به گسترش امکانات لازم جهت کارآموزی در داخل و خارج از زندان برای معتادان فاقد تخصص یا شغل معین اقدام نمایند.

ماده چهارده

این آیین‌نامه در ۱۴ ماده و چهار تبصره در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۰ به تصویب ستاد مبارزه با مواد مخدر رسیده و کلیه آیین‌نامه‌ها مغایر با آن ملغی اعلام می‌گردد.

۱۳۷۸/۴/۲۸

شماره ۱۷۸/۴۲۴۸

حضرت حجة الاسلام والمسلمین جناب آقای شوشتری

وزیر محترم دادگستری

با ابلاغ سلام

ریاست محترم قوه قضائیه پس از ملاحظه نامه و آیین‌نامه شماره ۵۳/۷۹۰۷ مورخ ۷۸/۳/۲۵ وکلای دادگستری پیشنهادی از طرف معاونت محترم مرقوم فرمودند:

«آیین‌نامه (تعرفه) حق الوکاله و هزینه سفر وکلای دادگستری در ۱۷ ماده تصویب می‌شود. محمد بزدی»

علیهذا ضمن ابلاغ مراتب تصویر سوابق نیز جهت ملاحظه ارسال مقرر فرمائید پس از انتشار نسخه‌ای جهت ملاحظه ارسال دارند.

معاون اجرائی رئیس قوه قضائیه - محمدرضا عباسی فرد

بسمه تعالی

آیین‌نامه تعرفه حق الوکاله و هزینه سفر وکلای دادگستری

با توجه به ماده ۱۹ لایحه قانونی استقلال کانون وکلای دادگستری و پیشنهاد کانونهای وکلای دادگستری کشور، آیین‌نامه حق الوکاله و هزینه سفر وکلا شرح ذیل تصویب شد:

ماده ۱) قرارداد حق الوکاله طبق ماده ۱۹ لایحه قانونی استقلال کانون وکلا دادگستری مصوب سال ۱۳۳۳، بین وکیل و موکل معتبر است. اعتبار قرارداد مذکور نسبت به محکوم علیه و شخص ثالث در صورتی است که متجاوز از مبلغ مندرج در این آیین‌نامه نباشد.

ماده ۲) بمنظور تشخیص مالیات و سهم تعاون و تعیین حق الوکاله، در صورتی که قرارداد در بین نباشد، و نیز در مورد محکوم علیه، میزان حق الوکاله طبق این آیین‌نامه تعیین خواهد شد. در صورت اخیر، چنانچه قرارداد بین محکوم له و وکیل او مبلغی کمتر از مبلغ مندرج در این آیین‌نامه را مقرر دارد مبلغ مذکور ملاک عمل خواهد بود.

تبصره - کلیه دادگاههای دادگستری و مراجع غیر دادگستری، در مواردی که طبق قانون تکلیف به تعیین حق الوکاله دارند، میزان حق الوکاله را براساس این ماده محاسبه و در رأی ذکر خواهند کرد.

ماده ۳) در دعاوی مالی اعم از مدنی یا کیفری، میزان حق الوکاله در موردی که حکم دادگاه بدوی از حیث بهای خواسته قطعی است ده درصد بهای خواسته و در موردی که حکم از حیث بهای خواسته قطعی نیست به ترتیب ذیل تعیین می‌شود:
الف: تا مبلغ سی میلیون ریال یازده درصد از بهای خواسته.

تأمین نماید، اقدام و به تصویب هیأت وزیران برساند.

تبصره ۲: دستورالعمل اجرائی ماده ۲ و تبصره‌های مربوطه طبق جدول زمانبندی توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تدوین و پس از تصویب وزیر متبوع جهت اجراء ابلاغ خواهد شد.

ماده سه

کمیتة امداد امام خمینی (ره) در بودجه سالانه خود اعتبار لازم جهت اعطای پوشش مناسب مالی و حمایتی، برای خانواده‌های معدومین (کودکان، همسران و افراد تحت تکفل) با کمک مؤسسات خیریه، عام المنفعه و افراد نیکوکار پیش‌بینی می‌نماید.

تبصره: آیین‌نامه مربوط به طرز تأمین بودجه و نحوه اختصاص آن به خانواده‌های تحت پوشش و نیز افراد مشمول این ماده توسط کمیته امداد امام خمینی (ره) با هماهنگی دبیرخانه ستاد تدوین و به تصویب ستاد مبارزه با مواد مخدر خواهد رسید.

ماده چهار

دبیرخانه ستاد مبارزه با مواد مخدر موظف است با کمک وزارت امور خارجه نسبت به جذب کمکهای آموزشی و مالی از سازمانهای بین‌المللی، منطقه‌ای و سایر کشورها جهت پیشگیری، درمان و آموزش عمومی اقدام نماید.

ماده پنج

وزارت آموزش و پرورش موظف است با اتخاذ تدابیر لازم نسبت به اجرای موارد ذیل در وزارتخانه و ادارات تابعه اقدام نماید.

۱) ارائه و اجرای طرحهایی به منظور پیشگیری از اعتیاد و آلودگی به مواد مخدر و افزایش آگاهیهای پرسنل (اداری و آموزشی)، دانش‌آموزان و انجمن اولیاء و مربیان.

۲) شناسائی دانش‌آموزان در معرض آسیب (دانش‌آموزانی که سرپرست یا والدین آنها قاچاقچی، معتاد، زندانی یا فراری هستند) و اتخاذ تدابیر مقتضی نسبت به معرفی آنان به مراجع پیشگیری و حمایتی و در صورت لزوم انجام مشاوره و آموزشهای لازم برای این نوع دانش‌آموزان.

۳) شناسائی دانش‌آموزان معتاد، مصرف‌کننده یا توزیع‌کننده مواد مخدر و اتخاذ تدابیر لازم جهت اقدامات درمانی، حمایتی، تأمینی و قانونی برای آنها.

تبصره: انجام موارد مذکور باید به نحوی صورت پذیرد تا آسیب روانی و اجتماعی به اینگونه دانش‌آموزان وارد نیاید.

۴) فراهم آوردن زمینه اجرای برنامه‌های آموزشی، فرهنگی، تبلیغاتی از طریق مقتضی.

۵) اجرای برنامه‌های فرهنگی و تجهیز کتابخانه‌های مدارس و نیز گسترش مراکز مشاوره برای اوقات فراغت دانش‌آموزان.

۶) تهیه و انتشار بروشورهای تبلیغی به منظور آگاهی دانش‌آموزان و خانواده آنها از اثرات و مضرات اعتیاد.

ماده شش

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است نسبت به موارد ذیل اقدام نماید:

۱) اتخاذ تدابیر لازم برای آموزش عمومی (از جمله درج آگهی‌های آموزشی با تخفیف ویژه) از طریق رسانه‌های نوشتاری (مجلات/روزنامه‌ها/کتب و ...) و ایجاد زمینه مناسب جهت تسهیل انتشار کتب آموزشی مربوطه.

۲) فراهم آوردن زمینه مناسب جهت ساخت فیلمهای کوتاه و بلند مدت سینمایی، آموزشی یا هشداردهنده و کمک به اجرای تئاترهای مختلف و انجام برنامه‌های هنری و تشویق هنرمندان متعهد و مجرب کشور جهت شرکت در برنامه‌های پیشگیرانه.

۳) تخصیص بخشی از اقلام فرهنگی با یارانه به متقاضیان بخش خصوصی و دولتی فعال در امر پیشگیری با هماهنگی دبیرخانه ستاد مبارزه با مواد مخدر.

ماده هفت

سازمان صدا و سیما مکلف است با هماهنگی ستاد مبارزه با مواد مخدر درصدی از برنامه‌های خود را در قالب فیلم، سریال، پیامهای آموزشی و هشداردهنده و آموزشهای تخصصی از شبکه سراسری و شبکه‌های، تانی در زمینه پیشگیری و درمان اعتیاد اختصاص دهد.

ماده هشت

سازمان تبلیغات اسلامی موظف است با توجیه مبلغین اعزامی به اقصی نقاط کشور تمهیدات لازم را برای فراگیر کردن امر پیشگیری از اعتیاد و ... فراهم آورد.

ماده نه

بکارگیری و استخدام معتادین اصلاح شده در صورتی که منع قانونی دیگری برای اشتغال نداشته باشند بلامانع است. وزارت کار و امور اجتماعی، سازمان امور اداری و استخدامی، هیاتهای گزینش و هیاتهای رسیدگی به تخلفات اداری مکلف هستند تدابیر لازم را در این خصوص اتخاذ نمایند.

ب: نسبت به مازاد مبلغ سی میلیون ریال هفت درصد از بهای خواسته.

ماده ۴) شصت درصد حق الوکاله مقرر در بندهای الف و ب ماده ۲ به مرحله نخستین و چهل درصد بقیه به مرحله تجدیدنظر تعلق می‌گیرد، حق الوکاله هر مرحله در آغاز همان مرحله به وکیل پرداخت می‌گردد.

ماده ۵) الف - حق الوکاله دفاع از دعاوی جلب ثالث، تقابل، ورود ثالث و اعتراض ثالث نصف میزانی است که در بندهای الف و ب ماده ۲ مقرر است ولی حق الوکاله دعاوی ورود ثالث، جلب ثالث، تقابل و اعتراض ثالث مطابق تمام حق الوکاله مرحله‌ای است که ثالث در آن مرحله وارد یا جلب شده یا دعوی تقابل مطرح و یا به رأی صادره در آن مرحله اعتراض نموده است.

ب - حق الوکاله حکم غیابی و اعتراض به حکم مذکور به میزان مقرر در بندهای الف و ب ماده ۲ است، لیکن چنانچه به حکم غیابی اعتراض شود از جهت تعقیب و دفاع از دعوی، حق الوکاله دیگری به وکیل محکوم له حکم غیابی تعلق نمی‌گیرد.

ج - حق الوکاله وکیل در دادسراها، نظیر دادسرای نظامی و دادسرای دیوان عالی کشور و غیره نصف میزان حق الوکاله مذکور در ماده ۲ است و چنانچه وکیل دعوی را در دادگاه نیز تعقیب کند علاوه بر مبلغ مذکور، حق الوکاله مرحله نخستین نیز طبق این آیین‌نامه به وی تعلق می‌گیرد.

ماده ۶) در مواردی که دعوی به یکی از نتایج ذیل منتهی شود حق الوکاله به ترتیب زیر تعیین می‌شود:

الف - برای قرار ابطال دادخواست پیش از پاسخ و دفاع از دعوی ربع حق الوکاله مرحله نخستین.

ب - برای قرار ابطال دادخواست پس از پاسخ و دفاع از دعوی نصف حق الوکاله مرحله نخستین.

ج - برای قرار سقوط دعوی تجدیدنظر قبل از پاسخ و دفاع از دعوی ربع حق الوکاله مرحله تجدیدنظر.

د - برای قرار سقوط دعوی تجدیدنظر پس از پاسخ و دفاع از دعوی نصف حق الوکاله مرحله تجدیدنظر.

ه - برای قرار رد دعوی به علت قبول ایراد مرور زمان و قرار سقوط دعوی اعتراض بر ثبت و رد تقاضای اعاده دادرسی و قرار رد دعوی بعلت اعتبار امر مختومه، تمام حق الوکاله‌ای که برای حکم مقرر است.

و - برای سایر قراردادهایی که مستقلاً قابل تجدیدنظر است میزان حق الوکاله، نصف حق الوکاله آن مرحله می‌باشد و در صورتی که این نوع قرارها فسخ و نقض شود حق الوکاله‌ای اضافه بر آنچه برای رسیدگی ماهوی مقرر است برای رسیدگی پس از فسخ و نقض تعلق نخواهد گرفت.

ماده ۷) حق الوکاله رسیدگی بعد از نقض نصف حق الوکاله قبل از نقض است.

ماده ۸) در دعاوی که تعیین بهای خواسته قانوناً لازم نیست از قبیل تخلیه ملک، تصرف عدوانی و تقسیم و افراز و امثال آن، یا خواسته مالی نیست مانند طلاق، تمکین، اصلاح شناسنامه، موارد مربوط به امور حسبی و در دعاوی کیفری، دادگاه میزان حق الوکاله و خسارات مورد مطالبه از طرف محکوم له را تعیین خواهد کرد اعم از اینکه خود متهم یا دادگاه وکیل تعیین کرده باشد، لیکن حق الوکاله هر مرحله از دادرسی نباید کمتر از مبلغ ۵۰۰٫۰۰۰ ریال باشد و حق الوکاله خواسته مالی هم طبق این آیین‌نامه به آن اضافه خواهد شد.

ماده ۹) حق الوکاله در دیوان عدالت اداری و مراجع غیرقضائی (از قبیل سازمان تعزیرات حکومتی، هیاتهای مندرج در قانون کار و غیره) طبق این آیین‌نامه است که ۶۰ درصد آن به مرحله نخستین و ۴۰ درصد به مرحله تجدیدنظر تعلق می‌گیرد.

ماده ۱۰) حق الوکاله اموری که خارج از دادگستری یا پس از طرح آن در دادگاه به داوری ارجاع می‌گردد و منجر به صدور رأی داور می‌شود و نیز موردی که دعوی، در دادگاه یا خارج دادگاه به صلح ختم می‌شود، به میزان حق الوکاله مرحله نخستین است.

ماده ۱۱) در مورد عزل وکیل یا انتقای موضوع وکالت به جهتی از جهات قانونی دیگر، اگر کار وکیل تمام شده یا پرونده برای صدور حکم مهیا باشد تمام حق الوکاله آن مرحله به وکیل تعلق خواهد گرفت. در غیر اینصورت میزان حق الوکاله وکیل به تناسب کاری که در آن مرحله انجام داده است به تشخیص کانون وکلا یا مراجع قضائی تعیین خواهد شد.

ماده ۱۲) در دعاوی که خواسته دعوی از طرف خواهان قانوناً تقویم می‌شود حق الوکاله به نسبت ارزش واقعی خواسته باید تعیین شود. در صورت عدم توافق طرفین در تعیین ارزش واقعی خواسته، دادگاه میزان واقعی ارزش خواسته را با ارجاع امر به کارشناس تعیین و ملاک حکم قرار می‌دهد.

ماده ۱۳) میزان حق الوکاله امور اجرائی در دادگاهها و شعب اجرائی ثبت، حداکثر ۴ درصد نسبت به محکوم به یا مورد اجرا تعیین می‌شود و ممکن است به تناسب آنچه اجرا می‌شود دریافت شود. در مورد سایر اجرائیه‌ها تعیین میزان

حق الوکاله بنظر دادگاه صلاحیت دار است.

ماده ۱۴) چنانچه مطالعه پرونده قبل از قبول وکالت در موضوع دعوی به تشخیص وکیل ضرورت داشته باشد حق الوکاله مطالعه پرونده در کلیه مراجع قضائی، دیوان عدالت اداری و مراجع غیرقضائی ۲۰۰٫۰۰۰ ریال تعیین می‌شود و در صورت قبول وکالت در موضوع دعوی، مبلغ مزبور جزء حق الوکاله وکیل منظور خواهد شد.

ماده ۱۵) وکلای دادگستری و کارگشایان مکلفند معادل نصف آنچه بابت مالیات طبق قانون مالیاتهای مستقیم تمبر به وکالتنامه الصاق می‌کنند برای صندوق حمایت وکلاء و کارگشایان و نیز یک بیست و پنجم مالیات را بابت هزینه کانون به حسابداری دادگستری پرداخت کنند و صندوق دادگستری مکلف است سهم صندوق حمایت از وکلاء و کارگشایان را در هر مورد قبول و در آخر هر ماه به کانون وکلای دادگستری مربوطه بپردازد. دو درصد از آنچه وصول می‌شود حق الزحمه متصدیان وصول خواهد بود.

ماده ۱۶) هزینه مسافرت وکلاء کیلومتری ۵۰۰ ریال رفت و برگشت می‌باشد، مگر هزینه‌های مذکور از سوی موکل تقبل شود. و فوق العاده روزانه مبلغ ۳۰۰٫۰۰۰ ریال تعیین می‌گردد.

ماده ۱۷) این آیین‌نامه از تاریخ لازم الاجراء و آیین‌نامه تعرفه حق الوکاله و هزینه سفر وکلای دادگستری مصوب تیر ماه ۱۳۴۱ از تاریخ فوق ملغی است.

۱۳۷۸/۳/۴

شماره ۱۷۸/۲۱۱۴

حضرت حجة الاسلام والمسلمین جناب آقای شوشتری

وزیر محترم دادگستری

با ابلاغ سلام

ریاست محترم قوه قضائیه پس از ملاحظه آیین‌نامه صدور جواز وکالت اتفاقی موقت مرقوم فرمودند:

«باسمه تعالی: با اصلاح جزئی دو مورد موافقت و تصویب می‌شود. محمد یزدی ۷۸/۳/۳»

علیهذا ضمن ابلاغ مراتب تصویر اصلاح شده فرم که در محلهای (سطر اول) بعد از کلمه اتفاقی کلمه (موقت) و بند د ماده دو بعد از کلمه دادگاه کلمات (مرجع قضائی) اضافه فرموده‌اند نیز جهت ملاحظه به همراه ارسال می‌شود. معاون اجرائی رئیس قوه قضائیه - محمدرضا عباسی فرد

آیین‌نامه صدور جواز وکالت اتفاقی (موقت)

در اجرای ماده ۲ قانون وکالت مصوب سال ۱۳۱۵ و به تجویز ماده ۲۲ لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری مصوب ۱۳۳۳ و بمنظور تنظیم امور مربوط به صدور جواز وکالت اتفاقی و شرایط درخواست آن، ضوابط زیر تعیین و اعلام می‌گردد:

ماده ۱- درخواست اخذ جواز وکالت اتفاقی باید توسط شخص متقاضی بعمل آمده و در آن ضمن معرفی کامل خود و اعلام میزان تحصیلات و تجربیات و سایر جهات و دلایل احتمالی مؤثر در قضیه، مشخصات کامل و نشانی موکل یا موکلین موردنظر و درجه قرابت آنان و نیز مشخصات موضوعی که متقاضی قرار است طرح نموده و یا عهده‌دار دفاع از آن شود را اعلام و مدارک مورد استناد را پیوست کرده و پس از امضاء ذیل درخواست آن را در دفتر کانون وکلا ثبت نماید.

ماده ۲- به همراه درخواست صدور جواز وکالت اتفاقی، باید فتوکپی مصدق مدارک زیر نیز به کانون وکلا تسلیم شود:

الف) فتوکپی شناسنامه و آخرین مدرک تحصیلی و دو قطعه عکس.
ب) فتوکپی شناسنامه موکل یا موکلین و مدارک مثبته قرابت وفق ماده ۲ قانون وکالت مصوب ۱۳۱۵.

ج) اصل درخواست موکل بعنوان کانون وکلا (بشرح فرم تهیه شده) که امضاء موکل توسط کانون و یا یکی از دفاتر اسناد رسمی گواهی شده باشد.

د) اختیاریه یا گواهی مرجع قضائی در مورد مشخصات پرونده و وقت رسیدگی آن نسبت به دعاوی طرح شده.

ه) فتوکپی کارت پایان خدمت یا معافیت دائم برای متقاضیانی که مشمول خدمت نظام وظیفه می‌باشند.

تبصره - مدارک فوق به هیچ صورتی قابل استرداد نیست.

ماده ۳- برای هر مورد وکالت اتفاقی باید درخواست جداگانه با ضامنه کامل تهیه و تسلیم شود و این قاعده در مورد پرونده‌هایی که از دو یا چند دعوی مرتبط تشکیل شده باشد نیز رعایت خواهد شد مگر اینکه به تشخیص کانون وکلا تکرار اصل تقاضا یا مدارک و مستندات و اطلاعات ضروری نباشد.